

INSTITUT PRO DEMOKRACII A EKONOMICKOU ANALÝZU

projekt Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i.

Budete mít nárok na důchod?

Studie 6/2014

7.7. 2014

ŠTĚPÁN JURAJDA, JIŘÍ ŠATAVA

O AUTORECH

Štěpán Jurajda

Štěpán Jurajda je docentem ekonomie CERGE UK. Je členem Vědecké rady Univerzity Karlovy. Od roku 1997 je členem akademického sboru CERGE UK a výzkumným pracovníkem Národohospodářského ústavu AV ČR. V letech 2009-2013 působil na postu ředitele společného akademického pracoviště CERGE-EI. Ve svém výzkumu se zabývá mimo jiné trhem práce a školstvím.

Jiří Šatava

Absolvoval magisterské studium na Vysoké škole ekonomické. V současnosti dokončuje doktorské studium ekonomie na akademickém pracovišti CERGE-EI. Specializuje se na důchodový systém a daňovou politiku. Je spoluautorem několika studií IDEA.

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium UK v Praze (CERGE).

Budete mít nárok na důchod?

© Štěpán Jurajda, Jiří Šatava

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., 2014

Budete mít nárok na důchod?¹

JIŘÍ ŠATAVA

ŠTĚPÁN JURAJDA

Shrnutí

- Části české populace hrozí, že nesplní podmínku pětatřicetileté doby sociálního pojištění pro udělení starobního důchodu. Je pravděpodobné, že mnoho pojištěnců o této hrozbě neví, a nevyužívá tedy možnosti si nárok na starobní důchod zajistit dobrovolným placením pojištění nebo zvýšenou účastí na trhu práce.
- V této studii na tento problém upozorňujeme. Naše zjednodušená modelová simulace naznačuje, že skupina takto ohrožených osob je nezanedbatelně velká, v řádu desítek tisíc. Přitom dnes dobrovolné placení sociálního pojistného využívá jen několik tisíc pojištěnců.
- Česká správa sociálního zabezpečení by měla na základě svých dat rozsah této hrozby vyhodnocovat a pojištěnce o stavu jejich nároku na starobní důchod včas a pravidelně informovat.

¹ Za všechny závěry a případné nedostatky této studie jsou zodpovědní autoři sami.

Úvod

Veřejná debata k důchodové reformě se dnes vede především o zrušení, či zakonzervování druhého pilíře důchodového systému, který zavedla Nečasova vláda. Méně pozornosti se již věnuje zásadním změnám parametrů hlavního průběžného pilíře, které tato vláda provedla s cílem posílit jeho dlouhodobou udržitelnost. Je pravděpodobné, že dopadů některých změn si významná část populace není vědoma. Konkrétně jde o podmínku pětatřicetileté doby pojištění pro získání starobního důchodu.

Donedávna měl průměrný pracující odcházející do důchodu odpracováno okolo 40 let. Jenže velká část těchto let pocházela ještě z komunistické éry, kdy do práce chodil téměř každý. Dnešní pracovní kariéry jsou častěji přerušovány dlouhodobými pobyty v zahraničí² či prodlouženým pobytem mimo trh práce po skončení rodičovské dovolené a jsou zkracovány pozdějším příchodem na trh práce po studiu. Přibývá také dlouhodobě nezaměstnaných, kterým se nedaří se na trhu práce uplatnit, alespoň ne ve formálních pracovních pozicích, které se započítávají do doby důchodového pojištění.³ Konečně některá období života se na rozdíl od minulosti do doby pojištění již nepočítají, nebo se započítávají jen omezeně.

Jelikož Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) pojištěncům pravidelně nerozesílá informace o jejich naspořených letech pojištění a předpokládané výši starobního důchodu, mnozí dlouhodobě či opakovaně nepracující si možná nejsou vědomi, jakou zprávu po dosažení důchodového věku a podání žádosti o vyměření starobního důchodu od ČSSZ dostanou. V této krátké studii na tento problém poukazujeme s pomocí jednoduché simulace založené na datech z výběrových šetření SILC a VŠPS Českého statistického úřadu. Plně věrohodné vyhodnocení této hrozby by však na základě svých dat měla nabídnout samotná ČSSZ.

Za jakých podmínek vzniká nárok na důchod?

Důchodové pojištění představuje nemalou část celkových nákladů práce. Zaměstnavatel spolu se zaměstnancem odvádějí na důchodové pojištění 28 % hrubé mzdy, osoby samostatně výdělečně činné pak 14 % daňového základu, chcete-li zisku. Odměnou je možnost získat „přiměřený“ starobní nebo jiný důchod.

Za jakých podmínek lze ale důchod získat? Kolik pojištěnců bude mít problém tyto podmínky splnit a jsou si případně vědomi toho, že mohou být nemalou část důchodového věku bez důchodu? Co jim v takovém případě poskytne sociální systém? To jsou zásadní otázky jak pro případnou diskusi o revidování dnešního nastavení prvního důchodového pilíře, tak pro pochopení motivací, které penzijní systém pro pracující vytváří.

²Je možné, že si pracující působící v cizině neověřují započtení těchto odpracovaných let u ČSSZ nebo že pracují v zemi, se kterou ČR nemá uzavřenou dohodu o uznávání nároků na důchod.

³Podle ČSSZ v ČR působí také téměř milion osob samostatně výdělečně činných. Je možné, že jejich významná část bude mít nárok na velmi nízký starobní důchod, čehož si také nemusí být plně vědoma.

Pro nárok na starobní důchod je nutné splnit dvě podmínky. Tou první je dosažení důchodového věku, který se pomalu, ale dlouhodobě zvyšuje. Druhou je naspoření potřebné doby pojištění. Po roce 2018 budeme muset pro získání důchodu „nastřádat“ alespoň 35 let.⁴ Komu se to nepodaří, tomu vznikne nárok na důchod až při dosažení věku o 5 let vyššího, než je standardní věk odchodu do důchodu stejně starého muže, musí však do té doby nastřádat aspoň 20 let pojištění. Do doby pojištění se započítává doba zaměstnání a samostatné výdělečné činnosti, ale také období rodičovské dovolené, část období nezaměstnanosti a do jisté doby a v omezené míře i období studia.⁵

Pro lepší představu, dnes šestapadesátiletá žena,⁶ která vychovala 2 děti, dosáhne důchodového věku v 61 letech a 2 měsících. Předpokládejme, že na základní školu nastoupila v 7 letech a po vystudování střední školy vstoupila na trh práce ve věku 18 let, a má tedy započteny jen dva roky studia. Po studiu hledala rok práci (a nebyla přitom registrovaná na úřadu práce), má započteny dvě rodičovské dovolené a navíc po skončení druhé rodičovské dovolené zůstala dalších pět let mimo trh práce a věnovala se plně své rodině, kterou živil její muž (nebo pracovala v neformálním sektoru, aniž odváděla pojistné). Teprve potom nastoupila do zaměstnání, ale ve věku 50 let přišla o práci a od té doby, tj. již pět let, je vedená v evidenci úřadu práce jako nezaměstnaná. Aby do věku 61 let nastřádala požadovaných 35 let pojištění, musí během příštích pěti let svého života strávit více než dva roky v pracovním poměru, nebo si dobrovolně odvádět důchodové pojištění po tuto dobu sama.⁷

Podmínka pětatřicetileté doby pojištění má omezit solidaritu s dlouhodobě nepracujícími a motivovat k účasti na trhu práce. Ve skutečnosti je situace komplikovanější. Ohrožené osoby se přirozeně budou snažit vyhnout situaci, kdy by zůstaly bez důchodu. Ti, co nesplní potřebnou dobu pojištění, si mohou požádat o invalidní důchod či získat dávky v hmotné nouzi. Zda podporu dostanou, bude záležet na okolnostech, které příliš nesouvisejí s jejich ekonomickou aktivitou, a tedy výši celoživotních odvodů do sociálního systému. Zamezení solidarity s dlouhodobě nepracujícími pomocí potřebné doby pojištění je tedy obtížně realizovatelné.

Aby podmínka 35 let pojištění měla motivační efekt, je nutné, aby si jí pojištěnci byli dobře vědomi. U pojištěnců, kteří si najednou uvědomí, že již nestihnou dosáhnout požadovaných 35 let (například padesátiletá žena, která pojištění platila pouze 15 let), tato podmínka od zapojení do pracovních poměrů dokonce odrazuje. Takový pojištěnec totiž za dodatečné roky odvodů od systému nic nedostane. Přitom motivace k účasti na trhu práce je v systému sociálního pojištění významně zastoupena ve výpočtu samotné výše důchodu, jelikož výše důchodu je výrazně citlivější na dobu pojištění než na výši výdělku. Například, starobní důchod zaměstnance, který 50 let vydělával průměrnou mzdu a platil průměrné pojistné, je vyšší než důchod zaměstnance, který 35 let vydělával dvojnásobek průměrné mzdy

⁴Podmínku 35 let je nutné splnit i pro udělení předčasného důchodu.

⁵Důchodový věk sice postupně roste, a tím se prodlužuje délka období pro získání doby pojištění oněch 35 let, na druhou stranu se ale některá období přestanou do doby pojištění započítávat. Příkladem je období studia, které se již do doby pojištění po roce 2009 nezahrnuje.

⁶Tj. žena narozená v roce 1958.

⁷Může také získat potřebnou dobu pojištění například skrze péči o osobu blízkou.

a platil dvojnásobek průměrného pojistného. Podmínka 35 let tuto motivaci k práci a účasti na důchodovém systému v některých případech ruší a navádí pojištěnce s malým počtem odvedených let k neformálnímu typu zaměstnání.

Ekonomické argumenty pro zavedení tak dlouhé potřebné doby pojištění i argumenty založené na potřebě omezit solidaritu tedy v širších souvislostech důchodového a sociálního systému obstojí s obtížemi. Když už ale podmínka zavedena byla, je důležité identifikovat, na které skupiny jednotlivců dopadne a v jakém rozsahu. Pokud by existovala větší skupina, která bude odmítnutím žádosti o starobní důchod překvapena, a to v poměrně vysokém věku, představovalo by to závažný sociální a politický problém.

Odhady počtu pojištěnců, kteří kvůli nedostatečné době pojištění na starobní důchod nedosáhnou nebo jim to aspoň realisticky hrozí, bohužel neexistují. Pro získání takových odhadů je třeba znát pracovní historii dostatečně velkého vzorku jednotlivců a zároveň odhadnout jejich očekávané budoucí zapojení na trhu práce. (Tento odhad opět musí vycházet zejména z jejich dosavadní pracovní historie.) Takovými daty disponuje pouze ČSSZ. Nicméně v současné době, na rozdíl od řady jiných zemí, tyto odhady nezpracovává a ani jiným subjektům neposkytuje anonymizovaná data pro tento typy analýz. Proto nabízíme alespoň hrubý odhad založený na dostupných reprezentativních šetření ČSÚ a řadě předpokladů. Naším cílem je především upozornit na možný rozsah problému a motivovat ČSSZ k lepšímu využívání jejich dat a k pravidelné komunikaci s pojištěnci.

Odhad počtu pojištěnců bez nároku na starobní důchod

V této sekci odhadujeme počet dnešních pojištěnců, kteří v budoucnu nedosáhnou požadované doby pojištění. Využíváme především informace o počtu odpracovaných let, které jsou dostupné v reprezentativním Výběrovém šetření příjmů a životních podmínek ČSÚ z roku 2012 (SILC). Z celkového počtu přibližně 20 tisíc jednotlivců reprezentujících charakteristiky celé populace se soustředíme na jednotlivce, kteří již nejsou studenty a nepobírají invalidní důchod ani starobní důchod.⁸

Abychom mohli odhadnout riziko nenastrádání potřebné doby pojištění, musíme nejprve odhadnout, jakou dobu pojištění má již každý respondent SILC šetření nastrádanou. V druhém kroku pro všechny respondenty simulujeme participaci na trhu práce v jejich budoucí kariéře.⁹

Dosavadní pracovní historii jednotlivců rekonstruujeme na základě počtu jimi odpracovaných let, dosaženého vzdělání a počtu nezletilých dětí. Jelikož neznáme

⁸Důchodového věku se samozřejmě nedožijí všichni, ale v naší jednoduché simulaci to nezohledňujeme. (Podle úmrtnostních tabulek roku 2012 se důchodového věku dožije nejméně 85 % dnes osmnáctiletých žen a nejméně 70 % stejně starých mužů.) Na druhou stranu nezohledňujeme ani možnost návratu u občanů ČR, kteří v současnosti žijí v zahraničí a nejsou tak zahrnuti v šetření SILC. U této skupiny je vyšší pravděpodobnost nenaplnění podmínky pětaticetileté doby pojištění.

⁹Za předpokladu, že je ČSSZ o stavu jejich nároku na důchod v čas neinformuje a nezmění tak jejich motivaci. V simulaci také předpokládáme, že jednotlivci odcházejí do důchodu ihned po dosažení důchodového věku. Detailní popis metodologie je dostupný na vyžádání od autorů.

počet dospělých dětí, které již s rodiči nežijí ve společné domácnosti, odhadujeme tento počet (a tím také roky strávené na rodičovských dovolených) tak, že známý celkový počet dětí za ČR ‚rozdělíme‘ respondentům SILC šetření ve dvou variantách. V základní variantě má každá dospělá respondentka daného věku v daném roce stejný očekávaný počet dětí (tj. rodičovských dovolených) daný agregátními podmíněnými mírami plodnosti. V realističtější scénáři pak volíme pravděpodobný počet dětí tak, že u žen s relativně nižším vykazovaným počtem odpracovaných let předpokládáme vyšší počet dětí.¹⁰

V druhém kroku simulace odhadujeme budoucí zapojení na trhu práce u všech sledovaných jedinců v SILC datech. Za pomoci dat VŠPS odhadujeme roční pravděpodobnosti přechodu mezi jednotlivými stavy na trhu práce (zaměstnanost, nezaměstnanost, neaktivita, rodičovská dovolená) pro skupiny pracujících lišících se věkem a pohlavím. Tyto přechodové pravděpodobnosti následně aplikujeme na respondenty v datech SILC a konstruujeme tak jejich budoucí očekávané pracovní historie. Na jejich základě potom odhadujeme počet let pojištění, který při dosažení zákonného důchodového věku nastrádají. Naše odhady jsou založeny na heroických předpokladech, protože se musíme dívat několik desítek let dopředu s využitím současné demografické struktury participace na trhu práce. Proto připomínáme, že naším cílem je pouze poukázat na možný rozsah problému a nastínit jeho demografické rozložení. Celá simulace je svázána předpokladem pomalu klesající agregátní míry nezaměstnanosti, kterou předpokládáme vzhledem k lepšící se vzdělanostní struktuře a klesající velikosti pracovních sil v budoucnu.¹¹

Výsledky

Výše uvedené variantní nastavení pravděpodobností rodičovských dovolených nám umožňuje odhadnout interval počtu pojištěnců, kteří jsou ohroženi tím, že při dosažení důchodového věku nezískají potřebnou dobu pojištění. Za námi uvedených předpokladů jde o 36 až 60 tisíc jednotlivců, kteří dosáhnou důchodového věku v příštích čtyřech dekádách. Realističtější varianta odhadu počtu dětí vede k nižšímu odhadu počtu ohrožených. V příštích deseti až patnácti letech je takto ohroženo zřejmě nejméně 10 tisíc žen a 5 tisíc mužů.

¹⁰V prvním kroku spočteme počet let, kdy v minulosti daná žena nestudovala a nepracovala (tj. byla buď neaktivní, nezaměstnaná nebo na rodičovské dovolené). V druhém kroku vypočteme, kolik by se narodilo v daném období dětí, kdyby celé období, kdy ženy v souboru nestudovaly a nepracovaly, odpovídalo rodičovským dovoleným (při předpokladu, že děti se rodí po 3 letech). Porovnáním takto vypočteného počtu narozených dětí s počtem reálně narozených dětí v daném období získáme pravděpodobnostní váhu rodičovské dovolené pro toto období v minulosti žen, kdy nestudovaly a nepracovaly. Tato váha samozřejmě zohledňuje omezení na skutečně narozený agregátní počet dětí.

¹¹Průměrná agregátní míra nezaměstnanosti v simulaci budoucího vývoje je nastavena na 5 % s předpokladem mírného poklesu. Kromě nemožnosti odhadnout vývoj nezaměstnanosti na léta dopředu je další slabinou naší simulace i nedostatečné zohlednění faktu, že dlouhodobě nezaměstnaní nebo neaktivní mají podstatně menší pravděpodobnost uplatnění na trhu práce, a tím pádem spíše nenastřádají požadovanou dobu pojištění. V modelu také nepředpokládáme, že by se v budoucnosti změnil zdravotní stav jednotlivců takovým způsobem, že by získali nárok na invalidní důchod.

Větší pravděpodobnost nesplnění podmínky požadované doby pojištění je podle očekávání u žen. To je způsobeno vyšší četností období nezaměstnanosti a ekonomické neaktivity. Ženy během období rodičovské dovolené nebo péče o osoby blízké ztrácejí kontakt s trhem práce, a tím se stávají pro zaměstnavatele méně atraktivní. Pravděpodobnost nezaměstnanosti žen i její délka se tak zvyšují. Výsledkem pak je vysoký podíl žen ve skupině jednotlivců, kteří nenastrádají požadovanou dobu pojištění a nezískají nárok na důchod.

Obrázek 1. Současná věková struktura pojištěnců ohrožených nesplněním podmínky 35 let pojištění (základní varianta odhadu počtu zletilých dětí žen v šetření SILC)

Zdroj: Výpočty autorů na základě dat SILC a VŠPS

Obrázek 2. Současná věková struktura pojištěnců ohrožených nesplněním podmínky 35 let pojištění (realističtější/optimističtější varianta odhadu počtu zletilých dětí žen v šetření SILC)

Zdroj: Výpočty autorů na základě dat SILC a VŠPS

Tento genderový rozdíl je menší v obrázku č. 2, kde optimisticky předpokládáme, že období bez pracovního zapojení či studia byla v minulosti u žen maximální možnou měrou vyplněna rodičovskými dovolenými (při výchově dnes již zletilých dětí). Méně optimistická varianta simulace pak naznačuje existenci velké skupiny ohrožených žen ve věku 40 až 50 let.

Oba grafy vykazují značnou variaci ve věkové struktuře počtu jednotlivců, kteří nesplní podmínku potřebné doby pojištění. To je způsobeno omezeným počtem jednotlivců a informací o jejich historii ve vzorku SILC. Kompletní databáze ČSSZ by umožnily mnohem přesněji odhadnout počty jednotlivců, kteří potřebné doby pojištění nedosáhnou, včetně podrobné věkové a genderové struktury.

Jsou si pojištěnci vědomi tohoto nebezpečí?

Hrozbu nesplnění potřebné doby pojištění je možné eliminovat dobrovolnou účastí v systému sociálního pojištění, pomocí platby 1817 korun měsíčně a to až po dobu 15 let.¹² Jednotlivci tak mohou nastřádat potřebnou dobu pojištění i v případě, že dlouhodobě nejsou zaměstnáni nebo samostatně výdělečně činní. U některých jedinců se jedná o extrémně výnosnou investici. Příkladem může být devětapadesátiletá žena se dvěma vychovanými dětmi, která je dlouhodobě nezaměstnaná, za rok dosáhne důchodového věku, ale její doba pojištění je o pouhý jeden rok kratší než potřebná doba pojištění.¹³ Pokud během následujícího roku tato žena nebude dobrovolně měsíčně posílat 1 817 Kč pojistného, pak dostane starobní důchod až o osm let později. Zaplacení dobrovolného pojistného ve výši 21804 korun během následujícího roku jí tak zajistí osm let starobní důchodu, který by jinak nezískala. To u průměrného důchodce odpovídá více jak milionu korun.¹⁴

Dobrovolné důchodové pojištění však k 30.4. 2014 využívalo pouze 5 900 osob, tedy řádově polovina počtu jednotlivců, kteří jsou dle naší simulace v příštích deseti až patnácti letech ohroženi nesplněním požadované doby pojištění. Velká část takto ohrožených osob tedy pravděpodobně o daném nebezpečí neví nebo o něm ví, ale nemůže nebo nechce platit minimální pojistné. Pravidelné informování pojištěnců o jejich individuálním očekávaném důchodu a podmínkách k jeho získání, jak je to běžné například ve Švédsku, by mnoha lidem usnadnilo včasnou přípravu na stáří a zároveň by ulehčilo českému sociálnímu systému.

¹²Minimální sociální pojistné v roce 2014 v případě, že se neúčastníte tzv. II. pilíře, je 1 817 korun.

¹³V tomto příkladu předpokládáme, že následující rok nezaměstnanosti se již do doby pojištění nezapočítává.

¹⁴Průměrný samostatně vyplácený starobní důchod byl ke konci roku 2013 10 957 korun měsíčně.

Předchozí publikace

- 27.6.2014: Daniel Münich, Miroslava Federičová: Učení mučení, nebo škola hrou?
- 25.6. 2014: Petr Bouchal, Petr Janský: Státní úředníci: Kolik jich vlastně je, kde a za kolik pracují?
- 31.5.2014: Klára Kalíšková, Daniel Münich: Komu pomůže navrhované zvýšení slevy na dani na dítě?
- 17.3.2014: Miroslava Federičová, Daniel Münich: Příprava na osmiletá gymnázia: velká žákovská steeplechase
- 6.3.2014: Klára Kalíšková: Ženy v českém finančním sektoru 1994-2012: nové pracovní příležitosti pro mladé a vzdělané
- 16.12.2013: Daniel Münich, Tomáš Protivínský: Dopad vzdělanosti na hospodářský růst: ve světle nových výsledků PISA 2012
- 9.12.2013: Libor Dušek, Jiří Šatava: Zdanění vysokých příjmů, reforma za reformou...
- 7.10.2013: Libor Dušek, Klára Kalíšková, Daniel Münich: Kdo a kolik odvádí do společné kasy? Zdanění příjmů ze zaměstnání a podnikání v českém systému
- 3.10.2013: Libor Dušek, Klára Kalíšková, Daniel Münich: Co by od roku 2015 přinesla již schválená reforma přímých daní?
- 18.9.2013: Jiří Šatava: Dopad rozvodu na příjmy v důchodu
- 17.6.2013: Ondřej Schneider, Jiří Šatava: Důchodový systém: scénáře budoucího vývoje
- 20.5.2013: Ondřej Schneider, Jiří Šatava: Dopady reformy I. důchodového pilíře po roce 1996 na starobní důchody jednotlivců
- 7.5.2013: Petr Janský: Účastníci penzijního připojištění
- 22.4.2013: Martin Gregor: Může zaporný hlas ve volebním systému se dvěma mandáty zvýšit kvalitu kandidátů?
- 15.3. 2013: Pavel Hait, Petr Janský: Kdo je nejvíce zasažen růstem cen? Rozdíly v inflaci pro různé domácnosti
- 13.12. 2012: Vilém Semerák: Zachrání Čína české exporty? Studie
- 27.11. 2012: Petr Janský: Odhady dopadů změn sazeb DPH na domácnosti: porovnání dvou možných scénářů od roku 2013. Krátká studie
- 19.10. 2012: Vilém Semerák: Makropredikce III/2012
- 6.10. 2012: Pavla Nikolová, Ján Palguta, Filip Pertold, Mário Vozár: Veřejné zakázky v ČR: Co říkají data o chování zadavatelů? Studie
- 5.10. 2012: Ondřej Schneider: Jaký důchod nás čeká? Alternativy vývoje státního průběžného důchodového systému. Krátká studie
- 20.9. 2012: Petr Janský, Zuzana Řehořová: Česká pomoc rozvojovým zemím: nejen finanční

IDEA DĚKUJE VŠEM SPONZORŮM

Deloitte.

EY

Building a better
working world

KPMG

PRICEWATERHOUSECOOPERS

CYRRUS

Antonín Fryč
generální ředitel
WAREX, s. r. o.

Petr Šrámek
advokát

Budete mít nárok na důchod?

Studie *Institutu pro demokracii a ekonomickou analýzu*

Vydavatel: Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.

Politických vězňů 7, 111 21, Praha 1, Česká republika

O IDEA

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) je nezávislý think-tank zaměřující se na analýzu, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii.

IDEA je součástí akademického pracoviště CERGE-EI a vznikla z iniciativy a pod vedením prof. Jana Švejnara.

Principy fungování IDEA

1. Vytváření shody na základě intelektuální otevřenosti – přijímání volné soutěže myšlenek, otevřenost podnětům z různých částí světa, přehodnocování existujících stanovisek vzhledem k novým výzvám.
2. Využívání nejvhodnějších teoretických a praktických poznatků – snaha o rozvinutí postupů na základě nejlepších teoretických i praktických poznatků (z České republiky i ze zahraničí).
3. Zaměření aktivit na vytvoření efektivní politiky a strategie České republiky – doplňovat akademické instituce vytvářením podkladů efektivním a operativním způsobem.

Pokud chcete dostávat do své emailové schránky informace o připravovaných studiích a akcích IDEA, napište nám na idea@cerge-ei.cz

<http://idea.cerge-ei.cz>